

HET MALOUPARK

Aan de oevers van de Woluwe

Het Maloupark is het oudste openbare park van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe. Het vormt een schakel in de aaneenrijging van vijvers en groene ruimten langs de Woluwe. De loop hiervan werd trouwens o.m. in het park blootgelegd, en biedt langs haar traject tal van mooie wandelgelegenheden. Het Maloupark is als landschap beschermd, en het geheel maakt deel uit van de Natura 2000-zones.

EEN VLEUGJE GESCHIEDENIS

Op de plaats van het huidige Maloupark, was het zandige gebied dat boven de samenvloeiing van de Struykbeek en de Woluwe uitsteekt, 2.000 jaar voor JC bewoond door neolitische bevolkingsgroepen. Achter de Lindekemalemolen werden er sporen van deze nederzetting teruggevonden.

In 1129 komt deze molen voor het eerst in een geschreven document voor. Destijds verbleven de heren van Woluwe in het Slot. In de buurt ervan stond een hoeve (Hof ten Groenenberg, verdwenen rond 1840) en ook een kapel.

In de 13^e eeuw werd de Parkabdij in Heverlee voor enkele eeuwen eigenaar van verschillende goeden die eerder de heren van Woluwe toebehoorden. Dat was zo voor de molen en waarschijnlijk ook voor een gedeelte van het Maloupark.

Vier eeuwen later wordt er melding gemaakt van een landelijk domein in het bezit van Albert Preudhomme dat bestaat uit een buitenhuisje, *Het Speelgoet* genaamd, een groot park met rechtlijnige dreven en verschillende vijvers. Het betreft hier de onmiddellijke omgeving van het huidige Maloukasteel. Gebukt onder de schulden, verkoopt de toenmalige eigenaar zijn domein aan de Berg van Barmhartigheid, die het doorverkoopt aan de Jezuiten. Meer dan een eeuw lang wordt het een buitenverblijf voor de leden van hun congregatie.

Wanneer de Sociëteit van Jezus in 1773 ontbonden wordt, worden de grondeigendommen van de orde verkocht. Zo wordt het *Speelgoet* verworven door een rijke wolhandelaar afkomstig uit Limburg, Lambert de Lamberts. Hij laat de bestaande woning langs de vijver afbreken en vervolgens, hoger in het domein, het kasteel dat we nu kennen optrekken. In de eerste helft van de 19^e eeuw wordt dit kasteel en het park eromheen geleidelijk aan verfraaid door de nieuwe eigenaars: Pierre Van Gobbelschroy, voor de Belgische omwenteling minister van Binnenlandse zaken onder Willem I van de Nederlanden, en zijn levensgezellin, de sterdanser Marie Lesueur. De vijvers van het Struykbeekvalleijtje worden drooggelegd, de hoofdvijver vergroot en het park helemaal boogvormig hertekend, zoals de mode van de Engelse tuinen het voorschrijft.

In 1850 pleegt de voormalige minister na enkele rampzalige investeringen zelfmoord. In 1851 koopt notaris Van Keerbergen het kasteel en het park op, om het twee jaar later door te verkopen aan de persoon die er zijn naam aan zal geven: de directeur van de Generale Maatschappij en vervolgens eerste minister, Jules Malou. Het eigendom blijft tot in 1950 in handen van zijn erfgenamen. Dan staan ze het af aan de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe.

In 1970 starten er omvangrijke renovatiewerkzaamheden onder de leiding van architect Tilmant en krijgt het kasteel er een huwelijkszaal en een uitleengalerij voor kunstwerken bij. In 1978 worden ook de oude stallen gerenoveerd.

Sinds 1993 geniet het bosgedeelte van het park een beschermd statuut.

Het kasteel wordt momenteel gerenoveerd en gebruikt voor culturele evenementen, colloquia, recepties en seminaries.

ALGEMENE BESCHRIJVING: EEN KASTEEL EN ZIJN PARK, GELEGEN LANGS DE WOLUWE EN EEN HERSTELD MOERAS

Aan de voet van het Maloukasteel ligt er een groot grasperk met her en der mooie bomen, dat afhelt naar de parkvijver toe. Deze is omringd door een wandelweg en aan beide uiteinden van de vijver bieden twee met bomen beplante eilandjes een schuilplaats aan de plaatselijke avifauna. Rechts van het kasteel, achter de voormalige stallen, schermen haagbeuken de parking van het zicht af.

Aan weerszijden van de Stadionlaan, op de zanderige hellingen van het valleitje van de Struykbeek, gaat het park over in een bos. De beek ontspringt helemaal bovenaan de dreef, waar er wilgen rond een kleine poel staan.

Tussen 2000 en 2005 werd een segment van de Woluwe, die toen door een ondergronds spui onder het Woluwedal (nabijgelegen boulevard) stroomde, tussen de Stationstraat en de Lindekemalolen blootgelegd. Bij deze werkzaamheden werd het bronwater, dat in het hoofdriool terecht kwam, afgeleid naar de rivier, waardoor het debiet steeg. Nu loopt er een wandelweg - een onderdeel van de Groene Wandeling - langs de rivier die uitmondt in de parkvijver. Verderop ontvangt de Woluwe, nadat hij onder de Stadionlaan is gevloeid, het water van de Struykbeek en bevoeit hij een moerasgebied dat, qua biodiversiteit, bijzonder interessant is. De ingrepen die de Woluwe onderging, zorgden immers voor een sterke stijging van het water in dit vochtige bos dat voorheen vooral gedomineerd werd door essen en zwarte elzen stonden. Sommige bomen overleefden het niet, en dat levert nu een mooi plaatje op van dooreengestregelde wortels en dor hout. De veranderingen op deze plaats leiden ook tot een langzame maar onomkeerbare wijziging van de vegetatie: langzaam maar zeker ruimt het vochtige bos plaats voor moerasplanten, meer typisch voor open biotopen.

Bij het verlaten van het moeras, wordt het water van de Woluwe gekanaliseerd in twee evenwijdige, stenen geulen. De kleinste van de twee ligt ietsje hoger en voert de nodige waterhoeveelheid naar de schoepen van de Lindekemalolenwatermolen.

Op initiatief van Leefmilieu Brussel vonden er ter hoogte van de Stokkeloopbrug werkzaamheden plaats om het Maloupark met de Groene Wandeling te verbinden. Het traject van de Groene Wandeling loopt langs de voorkant van de Lindekemalolenmolen, volgt de rand van het park langs de Woluwedal-laan, om vervolgens het park via de Stadionlaan te doorkruisen tot aan de Struykbekeweg, waar ze de oude spoorlijn Brussel-Tervuren vervoegt.

OPMERKELIJKE FAUNA EN FLORA

In de onmiddellijke omgeving van het water vindt men waterhoentjes zij aan zij met (heel veel) meerkoeten, wilde eenden, zwanen, ganzen, Canadese en Nijlganzen (deze twee ingevoerde soorten kunnen zeer invasief zijn). Ook de ijsvogel en de blauwe reiger komen er zich bevoorraden. Door de jaren heen werd het herstelde moeras voor de plaatselijke fauna een uitverkoren toevluchtoord.

De bomen en struiken van het park trekken dan weer een grote variëteit van vogels aan, waaronder verschillende soorten kwikstaartjes, boomklevers en mezen, het roodborstje, de fitis, de heggenmus, de groenling, de grote en kleine bonte specht, de vink, de tuinfluiter, zelfs de zanglijster.

We vermelden hier ook de aanwezigheid van een voor Brussel eerder zeldzaam insect: de weidebeekjuffer die herkenbaar is aan haar blauwe of blauwgroene, metaalkleurige achterlijf (toch voor de mannetjes, het lijf van de wijfjes is eerder mat en groenbruin). Ze leeft in de onmiddellijke omgeving van zuurstofrijke wateroppervlakken en haar aanwezigheid getuigt bijgevolg van de goede kwaliteit van het water.

De blauwe reiger

de weidebeekjuffer

De mooie oude bomen zijn een ware bron van rijkdom voor het Maloupark: ruwe en zachte berken, gewone esdoorns, tamme kastanjes, zomereiken, bruine beuken, ... Een aantal ervan, zoals een zeer mooie Canadese populier, werden opgenomen in de inventaris van de opmerkelijke bomen van het Brussels Gewest. Ten zuiden van het park bestaat de boszone stroomopwaarts van de vijver voornamelijk uit schietwilgen. Een uitbundige watervegetatie siert de oevers van de Woluwe en her en der prijken aangeplante populieren, wilgen en zwarte elzen.

Vissen wordt toegestaan in de vijver van het Maloupark. Er worden regelmatig brasems, karpers, baarzen, voorns en zeelten in uitgezet

BEHEERSPRINCIPE

In het Maloupark zorgt de dienst "Openbaar groen" van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe voor het onderhoud van de grasvelden, de hagen, de vijver, het stadsmeubilair en de twee fontein (een in de vijver, de andere op het voorplein van het kasteel). De onmiddellijke omgeving van het kasteel wordt elk jaar met bloemen opgesmukt want gezien zijn functie als receptieruimte moeten de bezoekers er ontvangen kunnen worden in een omgeving die elegante architectuur van het kasteel benadrukt.

In het onderhoud grijpt men daarentegen minimaal in, om zo de natuur haar gang te laten gaan. Omwille van de veiligheid staan de bomen vlakbij de wegen evenwel onder bijzonder toezicht.

Bij de blootlegging van de Woluwe, werd de vijver van het Maloupark leeggepompt en geruimd om de nodige werkzaamheden te kunnen uitvoeren om de rivier naar de vijver te leiden en er stroomafwaarts terug te laten uitvloeien. Om deze ingreep mogelijk te maken werden de boorden van de waterpartij licht gewijzigd. Bij deze gelegenheid werden ook de oevers, die er erg slecht aan toe waren, vervangen.

De vochtige zone van het park, beheerd door Leefmilieu Brussel, wordt integraal op natuurlijke manier in stand gehouden zodat de biodiversiteit er tot ontwikkeling kan komen. Het overvloedige dorre hout op de site werkt het voortbestaan van een omvangrijke, in holen huizende fauna in de hand. Het is ook de bedoeling om het natuurlijke milieu, vochtiger dan voorheen, naar een meer open ogend landschap te laten evolueren, zoals dat in het verleden het geval was met de moeraszones die kenmerkend waren voor dit deel van het Brusselse platteland. Leefmilieu Brussel staat ook in voor het beheer van de oevers van de blootgelegde Woluwe en waakt er over de instandhouding van een typisch dalbodemplandschap.

OPMERKELIJKE MONUMENTEN EN BEELDHOUWWERKEN

MONUMENTEN

Het Maloukasteel

Het Maloukasteel werd in 1776 opgetrokken op het eigendom van handelaar Lambert de Lamberts en is een typevoorbeeld van de landhuizenarchitectuur van de aristocratie van de 18e eeuw. Op de façades in neoklassieke stijl en over twee verdiepingen heen volgen 7 traveeën met luiken elkaar op. De gevels lopen uit op een driehoekig fronton en een leistenen dak. Een recente fontein smukt het geplaveide voorplein op. Het gebouw is eigendom van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe. Deze heeft er omvangrijke renovatie- en restauratiewerkzaamheden laten uitvoeren, niet alleen om het bewaren maar ook om er een beter onderkomen te kunnen bieden aan de culturele evenementen, recepties, seminaries en colloquia.

De Lindekemalenmolen

Met een eerste vermelding in 1129, wanneer ridder Steven van Wezembeek hem gedeeltelijk aan de Parkabdij afstaat, is de Lindekemalenmolen ongetwijfeld een van de oudste watermolens van het Brussels Gewest. Hij diende voor het vervaardigen van bloem, maar werd eveneens als papiermolen gebruikt. In het begin van de 20^e eeuw huisvestte de molen een manufactuur voor snuiftabak en dan cichorei. De woning werd toen omgebouwd tot een melksalon waar de steeds talrijker wordende wandelaars langs de Woluwe hun dorst konden komen lessen. In 1955 werd de molen gemeente-eigendom en een tiental jaar later werd hij tot restaurant omgebouwd.

BEELDHOUWWERKEN

Brullende leeuw (1957) – Raymond de Meester de Betzenbroeck (1904-1995)

Deze monumentale in het wit overschilderde sculptuur in kunststeen op een zandstenen sokkel werd voor Expo '58 besteld bij de Belgische dierenbeeldhouwer Raymond de Meester de Betzenbroeck. Vervolgens werd het beeldhouwwerk naar de ingang van het Maloupark verslept en is nu zichtbaar vanaf het Woluwedal.

RECREATIEVE ACTIVITEITEN

Speelruimte

Speeltuin op gras en zand met veerwipjes, een zandbak, schommels, wip- en klimtuigen, glijbanen en een piratenschip voor veelzijdig gebruik.

Leeftijdscategorie: 3 – 12 jaar

Cafeteria (Chalet Malou) met terras vlakbij. Mogelijkheid om in de zomer op reservatie barbecues te houden.

De speeltuin is afgesloten en verboden voor honden.

Vissen

Mits een vergunning van het gemeentebestuur van Sint-Lambrechts-Woluwe mag men vissen in de vijver van het Maloupark. (De vergunning is ook geldig voor de vijvers van het Ter Bronnenpark.)

GROENE RUIMTEN IN DE BUURT

- Ten noorden: het Slot- en het Neerveldpark en Hof ter Musschen.
- Ten westen: het Sint-Lambertuspark.
- Ten oosten: de wandeling op de oude spoorlijn Brussel-Tervuren.
- Ten zuiden: het Ter Bronnenpark, het park van Woluwe, het Parmentierpark, de Mellaerts-vijvers en het domein van Hertoginnedal..

Oppervlakte: 8 hectare, 6 are

Typologie : landschapspark

Eigenaar: gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe

Beheer: dienst "Openbaar groen" van Sint-Lambrechts-Woluwe voor het park, de sportdienst voor de speeltuin en de visactiviteiten; Leefmilieu Brussel voor de vochtige zone, de Woluwe en de omliggende stroken.

Bescherming: het bosgedeelte van het Maloupark werd op 7 oktober 1993 als landschap beschermd.

PRAKTISCHE INFORMATIE

OPENINGSUREN

Het Maloupark is niet afgesloten en steeds toegankelijk.

CONTACT

Heeft u een vraag of probleem ? Dan kan u zich tijdens de kantooruren wenden tot de dienst "Openbaar groen" van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe, op het nummer 02/761.29.41/42/43/44/45.

Bij noodgevallen: Politiezone 5343 - Sint-Lambrechts-Woluwe: 02/788 92 00

UITRUSTING

Speeltuin, banken, picknicktafels, vuilnisbakken, cafetaria met terras (open in de zomer), toiletten, houten loopbruggen over de Woluwe, lantaarnpalen, informatieborden.

ER GERAKEN

Men kan het Maloupark bereiken via het Woluwedal, de Vootstraat, de Stokkelse Steenweg, de Struykbekenweg en de Jean-François Debeckerlaan.

BEREIKBAARHEID ANDERVALIDEN

Ja, gedeeltelijk (de weg die door de speeltuin loopt is erg steil en op de kasseien van de dreef vanaf de Stadionlaan naar het kasteel kunnen rolstoelen moeilijk rijden).

OPENBAAR VERVOER

Metro: 1 (halte Roodebeek)

Bus 28 (halte Maloupark), 42 (halte Voot), 29 en 45 (halte Roodebeek).

MEER INFORMATIE

- De brochures en folders van Leefmilieu Brussel: [Woluwedal](#) :
- Infofiche Speelzones: [Malou](#)
- Meer info over [Natura 2000](#)
- Meer info over [de Groene Wandeling](#)
- Meer info over [het Groene en het Blauwe netwerk](#).
- Meer info over de [culturele wegwijzers voor de parken en tuinen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#)
- Bezoek de fotogalerij [Virtual Landscape Galery](#).
- Meer info over de [Inventaris van de opmerkelijke bomen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#).

